

„Извршена је анализа рукописа превода уџбеничког комплета Хемија 8: Хемија 8, уџбеник за осми разред основне школе на румунском језику и писму (Chimie manual pentru clasa a VIII-a a școlii elementare) и Хемија 8 – Лабораторијске вежбе са задацима за осми разред основне школе на румунском језику и писму (Chimie - lucrări de laborator pentru clasa a VIII-a a școlii elementare), аутора Саше Ватића и Биљане Алавуковић, издавач - Завод за уџбенике Београд.

Констатује се да је горе наведени уџбеник Хемија 8, уџбеник за осми разред основне школе, на румунском језику и писму, превод Уџбеника истих аутора, издатог на српском језику и ћириличком писму, издавача Завода за уџбенике, Београд, којег је Министарство просвете Републике Србије, одобрило за издавање и употребу Решењем број: 650-02-00403/2020-07 од 19.02.2021. године.

Садржај уџбеника је подељен на осам поглавља Метали, оксиди и хидроксиди - Базе, Неметали, оксиди и киселине, Соли, Органска једињења и њихова општа својства, Угљоводоници, Органска једињења са кисеоником, Биолошки важна органска једињења и Заштита животне средине и зелена хемија. На крају уџбеника се налази речник основних хемијских појмова.

Анализиран је Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 - Наставно средство поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке:

- изједанчити наслов из садржаја са насловом из уџбеника и то на страни 31, 57, 78, 91, 138, 158, 159,
- у уџбенику на српском језику и писму као и у уџбенику на румунском језику и писму постоје наслови у садржају, а нису уписани у уџбенику и то на страницама 11, 35, 73, 79
- на страни бр. 11 у првом пасусу правилно поделити реч inertia на слоге,
- на странmortari бр. 12 код Сlike 1.5. почетна слова појединих речи нису видљива, (повећати оквир слике),
- на страни бр. 17 увлачење реда код б питања,
- на страни бр. 18 у трећем пасусу правилно поделити реч appropriate на слоге,

- на страни бр. 19 болдовати реч **oxizi**,
- на страни бр. 22 уместо $\hat{i}.e.n$ написати $\hat{i}.e.n.$,
- на страни бр. 27 болдовати реч **PbO**,
- на страни бр. 28 правилно поделити реч metal на слоге,
- на страни бр. 29 правилно поделити реч caracterizează на слоге,
- на страни бр. 33 правилно поделити речи metalice и examinat на слоге,
- на страни бр. 36 правилно поделити реч alotropice на слоге,
- на страни бр. 38 код Сlike 2.3 уместо HenriMoissan написати Henri Moissan, као и правилно поделити речи oxigen и bromhidric,
- на страни бр. 39 код Сlike 2.10 уместо conductabilitățiicurentului написати conductabilității curentului,
- на страни бр. 42 правилно поделити реч acidul на слоге,
- на страни бр. 44 недостаје реч зое на грчком, правилно поделити реч energetic на слоге,
- на страни бр. 48 правилно поделити реч alotropice на слоге,
- на страни бр. 49 превести реч угљеник, у другом пасусу уместо acela написати acelaș, у задњем пасусу правилно поделити реч stivuiesc на слоге,
- на страни бр. 51 правилно поделити реч fotosinteză на слоге,
- на страни бр. 52 уместо carbonic.: написати carbonic: (изоставити тачку) ,
- на страни бр. 53 у зеленом правоугаонику превести безкисонична киселина,
- на страни бр. 60 исписати одговарајућом бојом речи Formulele de săruri,
- на страни бр. 62 уместо Hidroxi написати Hidroxid,
- на страни бр. 70 правилно поделити реч Pentru на слоге,
- на страни бр. 71 код 2 питања иза d) и иза 9. поставити размак,
- на страни бр. 74 правилно поделити реч formarea на слоге,
- на страни бр. 77 правилно поделити реч considerare на слоге,
- на страни бр. 80 потребно је исписати наранчастим бојом реч hidrocarburi,
- на страни бр. 82 и 85 правилно поделити реч reprezintă на слоге,
- на страни бр. 85 правилно поделити реч consecutivi на слоге,
- на страни бр. 89 изоставити тачку испред 2 - .2-butenă .2-metilpropenă,
- на страни бр. 93 код наслова поставити размак између речи,
- на страни бр. 111 правилно поделити реч hidrogen на слоге,
- на страни бр. 112 код butanol недостаје 1,
- на страни бр. 114 код Сlike 6.1. превести текст,
- на страни бр. 115 иза de sodiu поставити заграду - de sodiu),
- на страни бр. 115 у задњем пасусу уместо acid sulfurica написати acid sulfuric,
- на страни бр. 122 у првој колони проверити девету формулу а у петој колони написати значење речи на латинском где није исписано, правилно поделити реч uneori на слоге,
- на страни бр. 125 исписати плавом бојом - grași și superiori,
- на страни бр. 126-127 уместо cu grijă pe pe flacăre уписати cu grijă pe flacăre,

- на страни бр. 132 правилно поделити реч *desigur* на слоге,
- на страни бр. 133 уместо *ărunuri* написати *sărunuri*,
- на страни бр. 138 код Сlike 7.9. уместо *Carbohidratii* написати *Carbohidrații*,
- на страни бр. 140 правилно поделити реч *deoarece* на слоге, а у трећем пасусу поставити исти размак између редова,
- на страни бр. 141 код Сlike 7.10. уместо *Reactia* написати *Reacția*,
- на страни бр. 142 поставити размак испред наводника и речи и иза наводника и речи,
- на страни бр. 144 у задњем реду првог пасуса уместо *support* написати *suport*,
- на страни бр. 153 поставити размак између тачке и речи,
- на страни бр. 155 није потребно **б**олдовати речи из првог реда друге колоне,
- на страни бр. 156 код В3 у четвртој колони превести текст који недостаје,
- на страни бр. 163 правилно поделити реч *intenționat* на слоге,
- на страни бр. 165 код наслова слово **S** у реч *Substanțe* исписати одговарајућом бојом,
- на страни бр. 170 правилно поделити реч *achiziționarea* на слоге.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво буде разумљиво.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4 (четири). Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Извршена је анализа рукописа превода другог наставног средства - Хемија 8, Лабораторијске вежбе са задацима за осми разред основне школе, на румунском језику и писму (*Chimie lucrări de laborator cu exerciții pentru clasa a VIII-a a școlii elementare*), аутора Саше Ватић и Биљане Алавуковић, издавач - Завод за уџбенике Београд.

Констатује се да је горе наведени превод Хемија 8, Лабораторијске вежбе са задацима за осми разред основне школе, на румунском језику и писму, превод другог наставног средства истих аутора, издатог на српском језику и ћириличком писму, издавача Завода за уџбенике, Београд, којег је Министарство просвете Републике Србије, одобрило за издавање и употребу Решењем број: 650-02-00403/2020-07 од 19.02.2021. године.

Садржај другог наставног средства - Лабораторијске вежбе са задацима се ослања на садржај уџбеника. Садржи лабораторијске вежбе и задатаке из свих области. На крају се налазе решења задатака.

Анализиран је стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан. Показатељ 1 – наставно средство поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке:

- на страни бр. 17 болдовати реч *Procedeu*,
- на страни бр. 62 недостају линије на којима треба написати план превенције,
- на страни бр. 66 у петом реду треће колоне уместо *mverzui* написати *verzui*,
- на страни бр. 68 у четвртном реду прве колоне уместо *fosforica* написати *fosforic*,
- на страни бр. 71 под 5 болдовати речи из првог и другог реда прве колоне.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво буде разумљиво.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4 (четири). Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.,,

